

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

วรรณกรรมภาษาถิ่น

กิจกรรม

“ทายภาษาหาความหมาย”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะของภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้
๒. วิเคราะห์คำภาษาถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่นได้
๓. รู้คุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

ทบทวนความรู้
ภาษาไทย ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นมีกี่ภาค อะไรบ้าง

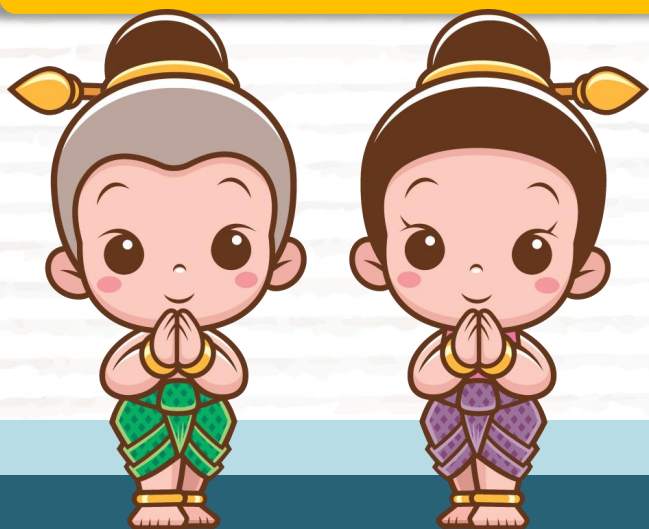

ภาษาถิ่นภาคใด
ที่ถูกกำหนดให้เป็น
“ภาษาไทยมาตรฐาน”

ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาที่ใช้อย่างเป็นทางการ
ของคนไทย

ภาษาถิ่น

ภาษาที่ใช้ในแต่ละท้องถิ่น

→ ภาษาถิ่นเหนือ

→ ภาษาถิ่นอีสาน

→ ภาษาถิ่นกลาง

→ ภาษาถิ่นใต้

ภาษาถิ่นมีความสำคัญอย่างไร

๑. เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
๒. เป็นสัญลักษณ์ของคนในท้องถิ่น
๓. ช่วยให้เข้าใจวรรณคดีไทยบางเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง
๔. ช่วยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

วรรณกรรมภาษาถิ่น

วรรณกรรมภาษาถิ่น

เป็นวรรณกรรมที่สร้างขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ ของไทย ซึ่งใช้ภาษาของถิ่นนั้นในการแต่ง มักมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น

วรรณกรรมภาษาถิ่น

วรรณกรรมมุขปาฐะ

ตำนาน เรื่องเล่า
เพลงร้องเล่น ฯลฯ

วรรณกรรมลายลักษณ์

นิทานภาคต่าง ๆ
เพลงพื้นบ้าน หนังสือ
บทละคร ฯลฯ

การระบุภาษาไทยถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่น

๑. อ่านเนื้อหาให้ละเอียด และทำความเข้าใจ

๒. สังเกตคำที่เป็นภาษาถิ่น อาจขีดเส้นใต้ก็ได้

๓. แปลคำภาษาถิ่นให้ตรงกับภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่างการระบุภาษาไทยถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่น

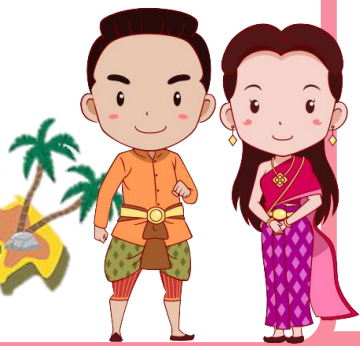

เพลง อ้อ จา จา

อ้อ จา จา บะหล้าหลับสองตำ อ้อไปนา
นอกบ้าน ไปเก็บบ่าล้านใส่ปัก ไปเก็บบ่าล้าน
ใส่ปัก ไปเก็บลูกนกใส่ซ่า อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
อ้อ อ้อ อ้อ

ตัวอย่างการระบุภาษาไทยถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่น

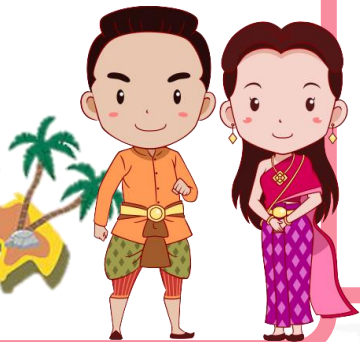

เพลง นอนสาหล่า

อ้อ...อ้อ...อ้อ...นอนสาเต้อหล่าหลับตาแม่สิกก้อม นอนออมล้อม
ในผ้าอู่แพ แม่ไปไฮหมกไซ่มาหา แม่ไปนาหมกเอาปلامาป้อน
แม่เลี้ยงม่อนอยู่ในป่าสวนมอน นอนตะแคงอยู่กกไม้เนิ่ง
ฟังเสียงเอิ้นกะอ้ายบ่าวสิลา เพื่อนไปนาจับอิ่งมาแล้ว จับอิ่งแล้ว
เลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ควายกุเสียดีแม่กูด่า เต็นเข้าป่าเห็นนก
แจ้นแว้น แจ้นแว้นเอ้ย เห็นควายกูป่อ เห็นบ่อแท้จักว่าโตได้
อ้อ...อ้อ...อ้อ...

ตัวอย่างการระบุภาษาไทยถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่น

เพลง วัดเอ๋ยวัดโบสถ์

วัดเอ๋ยวัดโบสถ์	มีตาลโตนดอยู่เจ็ดต้น
พ่อขุนทองก็ไปปล้น	ปานฉะนี้ไม่เห็นมา
เมียดข้าวใส่ห่อ	ถ่อเรือไปตามหา
เขาก็เล่าลือมา	ว่าพ่อขุนทองตายแล้ว

ตัวอย่างการระบุภาษาไทยถิ่นจากวรรณกรรมท้องถิ่น

เพลง ยามเย็นผันเห็นนกร้อน

ฮาเฮอ เห่อเฮ่อ ยามเย็น เหอ
นกแขกเต้าเกล้าไค่กับปีกลี
เสียงลมหลาตันนั้นพัดกล้า
เหมือนพื้กับนวลชวนกันเซย

ผันเห็นนกร้อนบนคี่รี
เหมือนพื้กับน้องชวนกันเซย
สาธิกาบ้าแล้วแก้วอกเอย
อกเอยเรามี เห่อ เหอะ กรรม

กิจกรรม

“ฟังคำฟังความ”

?

เพลง “แฟนจ๋า”

ซึ่ตัวเบเบ่ อ๊ะซึ่ตัวตาลาลา

ซึ่จู้เบเบ่ อ๊ะซึ่จู้ตาลาลา

ซึ่ฮกเบเบ่ อ๊ะซึ่ฮกตาลาลา

ซึ่ไม้เบเบ่อ้าย

เพลง “แฟนจ๋า”

นี้
ขตัว

ภาษาถิ่นอีสาน

เพลง “แฟนจ๋า”

ขงจื๊อ

ภาษาถิ่นเหนือ

เพลง “แฟนจ๋า”

๕
ขฮก

ภาษาถิ่นใต้

เพลง “แฟนจ๋า”

ขั้ว
ขตัว

ขั้ว
ขจ
ขง

ขั้ว
ขฮ
ขก

โกหก

นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “วรรณกรรมภาษาถิ่น”

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
“วรรณกรรมภาษาถิ่น”

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน
๒. ดูแลการทำงานของ
นักเรียน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วรรณกรรมภาษาถิ่น แล้วตอบว่าเป็นภาษาถิ่นใด พร้อมทั้งบอกความหมาย

๑. เพลง พี่สาวครับ

พี่สาวครับ สวีستیครับพี่ครับ
จ่าน้องจายคนนี้ได้กั จ้าได้บ่ได้กับอกมา
ล้า ลา ปี่สาวครับ
ตอนนี้ผมเป็นหนุ่มแล้วครับ
มีแม่หญิงมาไล่จับจะยับเอาผมไปเป็นแฟน
ล้า ลา
จรัล มโนเพ็ชร

๑.๑ เพลงพี่สาวครับ เป็นภาษาถิ่น.....

๑.๒ คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง

“วรรณกรรมภาษาถิ่น”

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วรรณกรรมภาษาถิ่น แล้วตอบว่าเป็นภาษาถิ่นใด พร้อมทั้งบอกความหมาย

๑. เพลง พี่สาวครับ

พี่สาวครับ สวัสดีครับพี่ครับ
จำน้องจายคนนี้ได้ก็ จำได้บ่ได้ก็บอกมา
ถ้า ลา พี่สาวครับ ตอนนี้อยู่เป็นหนุ่มแล้วครับ
มีแม่หญิงมาไล่จับจะยับเอาผม
ไปเป็นแฟน ถ้า ลา

จรัส มโนเพ็ชร

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๑.๑ เพลงพี่สาวศรี เป็นภาษาถิ่น.....

๑.๒ คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๒. เพลง คู่ครอง

บ่มีอี่หยังมาพังทลาย ความฮักเฮาสองลงได้ แม้ดินสลายยังมั่นคงคือจั่ง
ตอนเริ่ม ฮักที่แลกด้วยแหกกฏฟ้า ถึงมีน้ำตาเข้ามาแต่งเติม ความปวดร้าวสิ
เข้ามาเสริม บ่เคยคิดย่าน

ก้อง ห้วยไร่

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๑.๑ เพลงคู่คอง เป็นภาษาถิ่น.....

๑.๒ คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

คำ..... ความหมาย.....

ตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วรรณกรรมภาษาถิ่น แล้วตอบว่าเป็นภาษาถิ่นใด พร้อมทั้งบอกความหมาย

๑. เพลง พี่สาวครับ

พี่สาวครับ สวัสดีครับพี่ครับ จ้าน้องจายคนนี้ได้กั จ้าได้บได้กับอกมา
ล้า ลา พี่สาวครับ ตอนนีั้ผมเป็นหนุ่มแล้วครับ มีแม่ญิงมาไล่จับจะยับเอาผม
ไปเป็นแฟน ล้า ลา

จรัส มโนเพ็ชร

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๑.๑ เพลงผีสาวครับ เป็นภาษาถิ่นเหนือ

๑.๒ คำ **ปี่สาว**

ความหมาย **ผีสาว**

คำ **น้องจาย**

ความหมาย **น้องชาย**

คำ **บ่**

ความหมาย **ไม่**

คำ **เป็น**

ความหมาย **เป็น**

คำ **แม่หญิง**

ความหมาย **ผู้หญิง**

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๒. เพลง คู่ครอง

บ่มีอี่หยังมาพังทลาย ความฮักเฮาสองลงได้ แม้ดินสลายยังมั่นคงคือจั่ง
ตอนเริ่ม ฮักที่แลกด้วยแหกกฏฟ้า ถึงมีน้ำตาเข้ามาแต่งเติม ความปวดร้าวสิ
เข้ามาเสริม บ่เคยคิดย่าน

ก้อง ห้วยไร่

ใบงาน

เรื่อง วรรณกรรมภาษาถิ่น

๑.๑ เพลงคู่คองเป็นภาษาถิ่นอีสาน

๑.๒ คำ บ่

ความหมาย ไม่

คำ อี้หยัง

ความหมาย อะไร

คำ ฮัก

ความหมาย รัก

คำ เฮา

ความหมาย เรา

คำ ย่าน

ความหมาย กลัว

คำถามสรุปบทเรียน

ภาษาถิ่นมีความสำคัญอย่างไร

๑. เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
๒. เป็นสัญลักษณ์ของคนในท้องถิ่น
๓. ช่วยให้เข้าใจวรรณคดีไทยบางเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง
๔. ช่วยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำถามสรุปบทเรียน

ถ้าไม่มีภาษาถิ่นจะเป็นอย่างไร

จะไม่มีเอกลักษณ์ทางภาษา ดังนั้นจึงต้อง
ช่วยกันอนุรักษ์ภาษาถิ่นของแต่ละภาคไว้
เพื่อสืบทอดให้คนรุ่นหลังต่อ ๆ ไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อ่านนิทานวิจารณ์ความคิด (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน
๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่านนิทานวิจารณ์ความคิด (๑)

